

Handläggare
Kajsa Pärke
Telefon: 08-50821083

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2025-04-24

Program för ny bebyggelse vid Södertäljevägen, Liljeholmen

Svar till stadsbyggnadskontoret

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsbyggnadskontoret som svar på remissen.

Sammanfattning

Programmet syftar till att utveckla Södertäljevägen till ett urbant och tryggt stadsrum med nya bostäder, arbetsplatser, handel, service och mötesplatser. Stadsdelsförvaltningen anser att förslaget kan skapa stadskvaliteter med nya trygga miljöer av ett idag storskaligt trafikrum som utgör en kraftig barriär. Exploateringen behöver dock balanseras för att inte mörka och otrivsamma gatumiljöer istället ska öka otryggheten. Syftet med ett program är att det ska följas av detaljplaner, och här lyfter förvaltningen behovet av att ytterligare studera föreslagna förskolors miljöer, att se över möjligheten till ytterligare parkytor och att begränsa intrånget i den ekologiskt viktiga naturmarken vid Hägerstensvägen.

Bakgrund

Stadsbyggnadskontoret har tagit fram förslag till program för stadsutveckling kring Södertäljevägen i Liljeholmen. Remisstiden sträcker sig till 1 april 2025, men stadsdelsnämnden har fått förlängd svarstid till 29 april 2025.

Stadsdelen Liljeholmen har varit föremål för planering under lång tid. Ett planprogram från år 2000 ligger till grund för den omvandling som skett vid Liljeholmskajen och Liljeholmstorget. Planprogrammet fastställer att den övergripande visionen för Liljeholmen är att ”låta innerstaden ta språnget över Årstaviken” och bygga stad med dess variation och innehåll. Utbyggnaden av Årstaberg och Årstadal vid Liljeholmskajen är till stor del genomförda. Den planering som pågår nu gäller bland annat omvandlingen av industriområdet Lövholmen, ytterligare

utbyggnad vid Liljeholmstorget, samt den nya tunnelbanestationen i Liljeholmen.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade 2020 om start-PM för ett program för omvandling av Södertäljevägen. Nämnden skickade även med ett antal prioriterade frågor för det vidare arbetet. Det handlar bland annat om att skapa nya parkmiljöer i området, att stärka kontakten och förbättra miljöerna vid vattnet och att utveckla Södertäljevägen till en urban stadsgata med tät bebyggelse och lokaler i bottenvåningarna.

För att få in synpunkter och lokalkunskap från boende och verksamma i området genomfördes en digital enkät under 2020. De över tusen synpunkter som kom in gav ett gediget underlag till det vidare utvecklingsarbetet.

Ett program är ett dokument som upprättas för ett större område, som underlag för framtida detaljplaner. I det här programmet redovisas ett förslag till omvandling av Södertäljevägen från trafikled till ett urbant stråk med ny bebyggelse och offentliga rum. Fortsatt utveckling av området genomförs i efterföljande detaljplaner.

Förslaget för Södertäljevägen saknar i dagsläget den ekonomiska robusthet som krävs för att gå vidare med detaljplaner. Stadsbyggnadskontoret bedömer ändå att det är lämpligt att gå ut på samråd för att med samrådet som stöd identifiera handlingsutrymme för en fortsatt process.

Ärendet

Syftet med programmet för Södertäljevägen är att slå fast utgångspunkter och strukturprinciper för den fortsatta planeringen för att utveckla Södertäljevägen till ett urbant och tryggt stadsrum med nya bostäder, arbetsplatser, handel, service och mötesplatser.

Programförslaget utgår från att Liljeholmsbroarna behålls i samma läge och att Södertäljevägen ligger kvar, i huvudsak i samma höjdläge och sträckning, men byggs om i sin helhet till en stadsgata med plats för kollektivtrafik, gång, cykel och ny bebyggelse med aktiva bottenvåningar. Genom ett nytt nät av gator, gångvägar och trappvägar kopplas båda sidor om Södertäljevägen ihop till en kontinuerlig stadsväv. Strukturen möjliggör en utvidgning av parken Blomsterdalen och en ny park intill Liljeholmsbron. Förslaget omfattar totalt cirka 175 000 kvm bostadsyta (cirka 1750 lägenheter) samt ungefär lika mycket yta för kontor och kommersiella lokaler.

Flygbild över området nyligen.

Visionsbild över framtida programstruktur med en ny stadsgata, framtida bebyggelsevolym, parker och uppvuxna gatuträd. I bilden är även inlagt planerad bebyggelse i Lovholmen och Liljeholmens centrum (ej beslutade) samt Marievik (utbyggnad startad).

Visionsbild från Södermalm med Marievik, ny bebyggelse vid Södertäljevägen och en ny park intill bron.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för samhälle och service. De fackliga organisationerna informerades vid förvaltningsgrupp den 15 april 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Programmet ger en bra beskrivning av områdets historia och sätter in det i ett sammanhang med tidigare och kommande planering.

Förvaltningen är mycket positiv till att utveckla denna del av Södertäljevägen från en trafikled till en stadsgata. Vägen utgör idag en kraftig barriär mellan Liljeholmen och Årstadal, med endast en passage för bilar, spårvagn, gående och cyklister mellan de två områdena. Miljön vid Södertäljevägen saknar idag stadskvaliteter.

Föreslagen bebyggelse består av både bostäder, kontor och butikslokaler vilket kan bidra till en varierad och trygg stadsmiljö. Förslaget till höga och täta kvarter vid Liljeholmsbron intill den höga exploateringen i Marievik, riskerar dock, enligt förvaltningen, att skapa mörka och otrivsamma gatumiljöer, vilket kan påverka tryggheten negativt.

Förvaltningen framhåller att det är viktigt att programmet bidrar till stadens inriktning att skapa fler arbetsplatser i söderort, och förstärker det kluster med kontor och utbildning som finns kring Liljeholmen. Med en ny station på den nya tunnelbanelinjen mellan Fridhemsplan och Älvsjö kommer Liljeholmen att få en ännu viktigare roll som knutpunkt i kollektivtrafiken, och bli mer attraktiv för etablering av arbetsplatser.

Programmet innehåller fyra föreslagna lägen för nya förskolor, tre i bottenvåningar och en friliggande. Sammanlagt 18 avdelningar, vilket följer stadens riktlinjer för förskolebehov, för det planerade antalet bostäder. När det blir aktuellt med detaljplaner för området, kommer antalet förskoleavdelningar att behöva stämmas av mot befolkningsprognosen. Förvaltningen anser det positivt att en av förskolorna är friliggande, då dessa brukar vara lättare att anpassa för verksamheten och får en bättre utemiljö än förskolor i bottenvåningar på flerfamiljshus. Placeringen är också lämplig intill en lekplats. Utformningen av samtliga förskolor får studeras vidare i kommande detaljplaner, men förvaltningen vill framhålla att förskolegårdarna gärna får vara större än planerade 10 kvm per barn, vilket är ett minimum. Även ljus och buller på förskolegårdarna är viktiga att studera ytterligare.

Programmet innebär ett tillskott med ca 1750 lägenheter i området. Det betyder att trycket på befintliga parker, grönytor och andra friytor kommer att öka avsevärt. Positivt är att lekplatsen Blomsterdalen, vilken idag ligger på fastighetsmark, kommer att permanentas och omvandlas till parkmark, samt att lekplatsen föreslås utvidgas. Den föreslagna nya parken vid Liljeholmsbron blir också ett bra tillskott till områdets grönstruktur och friytor, där även aktivitetesytor under bron ingår. Förvaltningen anser trots det att tillskottet av parkytor och aktivitetesytor för framför allt barn och unga är i underkant i programmet. Områdets befintliga lekplatser och mindre bollplaner är redan idag intensivt utnyttjade och i Marievik, där utbyggnaden av nya bostäder påbörjats, ingår endast mindre parkytor.

I den föreslagna parken vid Liljeholmsbron planeras för att delar av områdets industrihistoria kan sparas i form av den gamla godsstationen och en del av industrispåret. Förvaltningen tycker det är positivt att spår av historien kan lyftas fram och integreras i den nya parken. Ett önskemål är att hela godsstationen bevaras, istället för endast delar av den, och att den får ett publikt och kulturellt innehåll i anslutning till den nya parken. En minskning av det föreslagna kontorshuset på platsen skulle också ge mer parkyta.

Ett ekologiskt spridningssamband går genom planområdets södra del över Södertäljevägen. Det förbinder Åstaskogen via Årstabergsparken med Trekantsparken och Vinterviken. De föreslagna husen i naturmarken vid Hägerstensvägen riskerar att försvaga det sambandet. Naturmarken där de ska placeras har höga naturvärden som delvis försvinner och fragmentiseras med de nya husen. Förvaltningen anser att intrånget i naturmiljön på platsen bör begränsas utifrån områdets höga naturvärden.

Även om det just nu ser ut att saknas ekonomiska förutsättningar idag för att gå vidare från programmet till detaljplaner är Förvaltningen positiv till att trafikkontoret planerar för en passage för gående över Södertäljevägen i höjd med Liljeholmstorget. Det kommer att förbättra tillgängligheten till Liljeholmens centrum och kollektivtrafik, och minska trycket av gående i tunneln under Södertäljevägen vid Årstaängsvägen. Förhoppningsvis går det även att hitta en bättre tillfällig lösning för cyklister på väg till och från Hornstull, vilka idag behöver korsa strömmen av gående vid Årstängsvägen.

I väntan på programmets genomförande anser förvaltningen också att det redan nu skulle behövas fler aktivitetsytor i området. Det finns många gymnasieskolor i Liljeholmen, och snart kommer bygget av den nya tunnelbanestationen att ta i anspråk en del av Trekantsparken, och inom ett par år startar inflyttningen i Marievik. På vattnet under Liljeholmsbron finns idag Kulturponton som är ett uppskattat inslag för att skapa en trevligare miljö och aktivera platsen. Marken under och kring bron utgörs av stora ytor för parkering som kan upplevas otrygga och där det tidvis varit problem med bosättningar. Om en del av parkeringen tillfälligt kan upplåtas för till exempel ett utegym och en mindre bollplan skulle det vara mycket välkommet av både den stora dagbefolkningen och av de boende i området.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Linda Palo
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Remissunderlag ”Program för Södertäljevägen, Liljeholmen 1:1 mfl i stadsdelen Liljeholmen, S-Dp 2018-13562”

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2025-04-08
Linda Palo, avdelningschef	2025-04-08